

2023/2124(INI)

19.9.2023

FÖRSLAG TILL BETÄNKANDE

om EU:s handlingsplan: Skydda och återställa marina ekosystem för ett hållbart och resilient fiske
(2023/2124(INI))

Fiskeriutskottet

Föredragande: Niclas Herbst

INNEHÅLL

	Sida
FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS RESOLUTION	3
MOTIVERING	9

FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS RESOLUTION

om EU:s handlingsplan: Skydda och återställa marina ekosystem för ett hållbart och resilient fiske (2023/2124(INI))

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av kommissionens meddelande av den 21 februari 2023 EU:s handlingsplan: Skydda och återställa marina ekosystem för ett hållbart och resilient fiske (COM(2023)0102),
- med beaktande av yttrandet från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén av den 12 juli 2023 Handlingsplan för att bevara fiskeresurserna och skydda marina ekosystem,
- med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 39 om att tillförsäkra jordbruks- och fiskesamhällena en skälig levnadsstandard, och artikel 5 om proportionalitetsprincipen,
- med beaktande av Parisavtalet av den 12 december 2015, särskilt artikel 2.1 b om anpassning till de negativa effekterna av klimatförändringarna på ett sätt som inte hotar livsmedelsproduktionen,
- med beaktande av sin resolutionen av den 27 april 2021 om kemiska rester i Östersjön, på grundval av framställningarna nr 1328/2019 och nr 0406/2020¹,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/2336 av den 14 december 2016 om upprättande av särskilda villkor för fiske efter djuphavsbestånd i Nordostatlanten och bestämmelser för fiske i Nordostatlantens internationella vatten samt om upphävande av rådets förordning (EG) nr 2347/2002²,
- med beaktande av medlemsstaternas ståndpunkter som lades fram vid rådets möte (jordbruk och fiske) den 20 mars 2023,
- med beaktande av rådets slutsatser av den 26 juni 2023 om fiskeripolitikens paket för en hållbar, motståndskraftig och konkurrenskraftig fiskeri- och vattenbrukssektor,
- med beaktande av skrivelsen av den 3 april 2023 från kommissionsledamot Sinkevičius om de rättsliga konsekvenserna av handlingsplanen för krabbfiske med bottentrålar, även kallat ”Krabbenfisherei”,
- med beaktande av kommissionens genomförandeförordning (EU) 2022/1614 av den 15 september 2022 om fastställande av befintliga djuphavsfiskeområden och av en förteckning över områden där känsliga marina ekosystem förekommer eller sannolikt förekommer³,

---

¹ [EUT C 506, 15.12.2021, s. 9.](#)

² [EUT L 354, 23.12.2016, s. 1.](#)

³ [EUT L 242, 19.9.2022, s. 1.](#)

- med beaktande av sin ståndpunkt av den 11 juli 2023 om förslaget till Europaparlamentets och rådets förordning om införande av förvaltnings-, bevarande- och kontrollåtgärder som ska tillämpas i det område som omfattas av fiskeavtalet för södra Indiska oceanen (Siofa)⁴,
- med beaktande av det tal om tillståndet i unionen 2023 som kommissionens ordförande Ursula von der Leyen höll vid Europaparlamentets plenarsammanträde den 13 september 2023,
- med beaktande av FN:s fördrag om det fria havet av den 19 juni 2023 och den globala Kunming–Montreal-ramen för biologisk mångfald,
- med beaktande av rådets förordning (EG) nr 1100/2007 av den 18 september 2007 om åtgärder för återhämtning av beståndet av europeisk ål⁵,
- med beaktande av förslaget till betänkande från fiskeriutskottet om genomförandet av rådets förordning (EG) nr 1100/2007 om åtgärder för återhämtning av beståndet av europeisk ål⁶,
- med beaktande av artikel 54 i arbetsordningen,
- med beaktande av yttrandet från utskottet för utveckling,
- med beaktande av fiskeriutskottets betänkande (A9-0000/2023), och av följande skäl:
  - A. Det finns ett akut behov av att intensifiera åtgärderna på EU-nivå för att vända de marina ekosystemens försämring genom att, där så är möjligt, ta itu med mänskliga och naturliga påfrestningar, stödja en positiv återhämtning av vissa fiskbestånd och uppmuntra vetenskapliga studier och all forskning och utveckling som säkerställer ett hållbart fiske och vattenbruk.
  - B. Det finns för närvarande upp till 23 EU-lagstiftningstexter om återställande av natur och över 40 texter som tar hänsyn till meddelanden, strategier och föreskrifter samt ett stort antal lagstiftningstexter om miljö och fiske.
  - C. Genom kommissionens genomförandeförordning (EU) 2022/1614 stängdes 87 områden för alla bottenredskap i EU:s vatten i Nordostatlanten, vilket motsvarar en total yta på 16 419 km² och 17 % av ett område med ett djup på mellan 400 och 800 meter.

Skydd av miljön och hållbarhet

1. Europaparlamentet beklagar djupt att haven, trots de stora ansträngningar och framsteg som gjorts för att skydda de marina ekosystemen och göra dem hållbara, fortfarande utsätts för klimatförändringar, försurning och föroreningar genom bl.a. nitriter, plast och annat marint skräp eller avfall från landbaserad verksamhet, som ligger utanför yrkesfiskarnas kontroll och utgör ett betydande hot mot deras försörjningsmöjligheter och mot marina ekosystem.

⁴ Antagna texter, P9_TA(2023)0265.

⁵ EGT L 248, 22.9.2007, s. 17.

⁶ https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/PECH-PR-749918_SV.pdf.

2. Europaparlamentet anser, i likhet med alla aktörer som är involverade i fiskeri- och miljöpolitiken, att sunda marina ekosystem gynnar vår hälsa, vårt samhälle och vår ekonomi och är avgörande för planeten och de befolkningar som är beroende av dem.

En strategi samstämmig med befintliga bestämmelser

3. Europaparlamentet anser att kommissionsledamot Sinkevičius handlingsplan saknar en strategi som är enhetlig med kommissionens övriga prioriteringar och strategier, såsom säkerställandet av livsmedelstrygghet, EU:s strategiska oberoende och lika villkor i förhållande till tredjeländer samt kampen mot stigande priser, förstärkningen av den sociala dimensionen av den gemensamma fiskeripolitiken och förstärkningen av den ekonomiska tillväxten och sysselsättningen.
4. Europaparlamentet påminner om att handlingsplanen bör vara samstämmig med målen i den gemensamma fiskeripolitiken som säkerställer att fiske- och vattenbruksverksamheterna är miljömässigt hållbara på lång sikt och förvaltas på ett sätt som är förenligt med målen om att garantera nytta i ekonomiskt, socialt och sysselsättningsmässigt hänseende samt att bidra till att trygga livsmedelsförsörjningen.

Återställande av natur

5. Europaparlamentet beklagar bristen på samstämmighet mellan handlingsplanens titel och de förslag som läggs fram i den, vilka främst är inriktade på att ändra de fiskemetoder som påverkar arter och livsmiljöer utan att ta itu med potentialen för anpassning mellan teknik och metoder inom fisket och skydd eller återställande av ekosystem.

Marina skyddsområden

6. Europaparlamentet insisterar på att marina skyddsområden skiljer sig i fråga om storlek, arter, livsmiljöer och ekosystem och inte bör betraktas som enhetliga områden. Parlamentet anser därför att handlingsplanen stöder en alltför förenklad strategi, särskilt genom att föreslå ett totalförbud mot vissa fiskeredskap, vilket ger intryck av att alla marina skyddsområden bör behandlas på samma sätt. Parlamentet efterlyser en balans mellan å ena sidan förslaget om att stänga fler traditionella fiskeområden och å andra sidan att upprätthålla fiskeverksamheten.
7. Europaparlamentet anser att marina skyddsområden och alla strikt skyddade områden inte är ett mål i sig och att deras klassificering som skyddade områden inte kommer att förhindra dålig praxis från utländska flottors sida, såsom den kinesiska flottans metoder runt de skyddade Galápagosöarna.

Bottentrålar

8. Europaparlamentet anser att stängningen av fiskezoner för bottentrålare inte bara är en fråga om att flytta fiskefartyg så att de kan fortsätta att fiska någon annanstans, eftersom denna strategi bland annat inte tar hänsyn till yrkesfiskarnas kunskap om havsbotten och närvaron av andra fiskefartyg i angränsande områden, vilket skulle kunna orsaka

överlappning och leda till ett lokalt överutnyttjande av resurserna och försämrade arbetsförhållanden.

9. Europaparlamentet anser att de många initiativen inom och utanför handlingsplanen för samma fångstmetod skapar tvivel om enhetligheten och förutsägbarheten i kommissionens åtgärder, eftersom dess önskan att införa ett totalförbud mot en bestämd fångstmetod urvattnas i flera åtgärder.
10. Europaparlamentet anser att detta överskott av mer eller mindre kortsiktiga åtgärder försämrar samstämmigheten och legitimiteten hos initiativ som borde vara föremål för ett samförstånd, med hänsyn tagen till socioekonomiska, tekniska och vetenskapliga aspekter.
11. Europaparlamentet noterar bristen på perspektiv när det gäller konsekvenserna av vissa aspekter av handlingsplanen, som offentliggjordes utan att man inväntade exempelvis vetenskapliga och socioekonomiska slutsatser om tidigare förslag.

Ålar

12. Europaparlamentet betonar komplexiteten och mångfalden i förvaltningen av ålbeståndet, som inte är begränsad till en enda marin strategi. Parlamentet framhäver att om man fokuserar på årliga fiskemöjligheter försummas andra viktiga faktorer såsom vandringshinder, livsmiljö kvalitet samt olagliga fångster och olaglig handel. Parlamentet betonar att ålförordningen antar en holistisk och övergripande strategi som fångar både ålens marina och sötvattensrelaterade livsstadier och behandlar följder för ålbestånden som är knutna till såväl fiske som andra faktorer.
13. Europaparlamentet anser att de åtgärder som har vidtagits vid sidan av ålförordningen undergräver samstämmigheten i den antagna politiken. Parlamentet beklagar att rådets förordning (EU) 2023/194⁷ har begränsat ålfisket genom att införa en sex månader lång fredningstid utan föregående samråd med berörda parter eller en konsekvensbedömning av de socioekonomiska effekterna. Parlamentet anser därför att en analys av artens återhämtning och dess eventuella roll i kampen mot invasiva arter bör genomföras innan ytterligare restriktiva åtgärder vidtas, i enlighet med vad som anges i handlingsplanen.

Medlemsstaternas reaktioner på handlingsplanen

14. Europaparlamentet noterar de många förklaringar och tydliga uttalanden från medlemsstaternas företrädare som kritiserar handlingsplanen och den därmed sammanhängande osäkerheten och som avvisar förbudet mot bottentrålning i marina skyddsområden.
15. Europaparlamentet tar hänsyn till de rättsliga förfaranden som medlemsstater eller regionala myndigheter, såsom Xunta de Galicia, inlett vid Europeiska unionens domstol mot åtgärder kopplade till handlingsplanen, och understryker att vissa åtgärder inte är proportionerliga.

---

⁷ [Rådets förordning \(EU\) 2023/194 av den 30 januari 2023 om fastställande för 2023 av fiskemöjligheterna avseende vissa fiskbestånd, i unionens vatten, och för unionsfiskefartyg, i vissa andra vatten, samt om fastställande för 2023 och 2024 av sådana fiskemöjligheter avseende vissa djuphavsbestånd \(EUT L 28, 31.1.2023, s. 1\).](#)

Kommissionens bristande tydlighet när det gäller den rättsliga tolkningen av dess handlingsplan

16. Europaparlamentet konstaterar att även om handlingsplanen inte är rättsligt bindande kommer dess genomförande att medföra betydande socioekonomiska kostnader för medlemsstaterna och deras flottor, eftersom den innehåller 90 åtgärder i form av bestämmelser, vägledning, analyser, färdplaner, studier, rapporter och initiativ.
17. Europaparlamentet noterar att kommissionen är pinsamt otydlig när det gäller de rättsliga konsekvenserna av handlingsplanen, på grund av dess många motsägelsefulla uttalanden, särskilt de som gjorts inom parlamentets fiskeriutskott. Parlamentet anser att detta har haft en skadlig inverkan på många sektorer inom fiskerinäringen, såsom sektorn för hästräkor, vid en tidpunkt då osäkerheten i samband med de nuvarande kriserna i hög grad påverkar sinnessillståndet inom sektorn.
18. Europaparlamentet beklagar de motstridiga uttalandena inom kommissionen, särskilt mellan generaldirektoratet för havsfrågor och fiske och generaldirektoratet för miljö, om handlingsplanens bindande effekter.

Socioekonomiska aspekter och livsmedelstrygghet

19. Europaparlamentet stöder kommissionsordförandens förslag i hennes tal om tillståndet i unionen 2023 om att varje ny rättsakt bör genomgå en konkurrenskraftskontroll. Parlamentet begär att handlingsplanen och fiskerirelaterade förslag och andra initiativ ska innehålla en konkurrenskraftskontroll av deras socioekonomiska effekter och deras inverkan på kustsamhällena.
20. Europaparlamentet beklagar att handlingsplanen inte åtföljs av en socioekonomisk studie, konsekvensbedömning eller delrapport och att den inte föreslår någon form av ytterligare finansieringsåtgärder för den gröna omställningen och energiomställningen.
21. Europaparlamentet efterlyser en handlingsplan som tillsammans med den gemensamma fiskeripolitiken bidrar till produktivitetstillväxt, en anständig levnadsstandard inom fiskerisektorn, inbegripet det småskaliga fisket, och stabila marknader, och som säkerställer livsmedelstillgången utan att äventyra livsmedelstryggheten eller suveränitetsklyftan.
22. Europaparlamentet välkomnar kommissionens uppmaning om att samla in uppgifter om fritidsfiskets inverkan, men understryker behovet av att även beakta de ekonomiska och sociala konsekvenserna av hållbart fritidsfiske.

Internationella åtgärder och ömsesidighet

23. Europaparlamentet anser att det är mycket viktigt att alla begränsningar, oavsett om de grundar sig på handlingsplanen eller inte, automatiskt återspeglas när det gäller produkter som importeras från länder utanför EU, särskilt med tanke på att EU importerar 70 % av den fisk som konsumeras, för att säkerställa konsekvens mellan intern och extern politik och lika villkor för aktörer inom och utanför EU.

24. Europaparlamentet betonar att fångster med rörliga bottenredskap står för 25 % av EU:s totala fångster och att effektiva åtgärder avseende bottentrålning på EU-nivå inte bör leda till ökad import, särskilt om utländska flottor använder bottentrålningsredskap.

Fiskerisektorns föredömlighet

25. Europaparlamentet stöder fiskerisektorns pågående insatser för att förbättra fiskemetoder och minska dess miljöpåverkan utan att invänta kommissionens handlingsplaner. Parlamentet framhåller de positiva exemplen på återställande av artbestånden i skyddade områden samtidigt som fiskeverksamheten upprätthålls, tack vare den viktiga roll som aktörerna inom fiskerinäringen spelar.

Delegerade akter i handlingsplanen

26. Europaparlamentet påminner om att det förkastade den delegerade akten om Siofa och bekräftar på nytt sitt åtagande att granska eventuella nya delegerade akter eller genomförandeakter som är kopplade till handlingsplanen.

o

o o

27. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet och kommissionen.

MOTIVERING

70 % av den fisk och de skaldjur som konsumeras i Europa importeras. De europeiska yrkesfiskarna följer några av de strängaste regler i världen som styr deras verksamhet inom alla fiskekategorier och fiskeverksamheter, vilket ger dem både en föredömlig roll och framför allt en roll som garant för bästa fiskemetoder.

De europeiska medlagstiftarna, och därmed Europaparlamentet, måste vara garanten för balansen i den nödvändiga omvandlingen av vissa metoder, främst på grund av klimatförändringarna, men också på grund av en rad mer eller mindre förutsägbara faktorer: skadliga arter, minskande bestånd, men också tack vare förbättrade uppgifter om haven.

Åtgärder innebär inte förbud. Åtgärder innebär inte revolution. Åtgärder får inte innebära att man tvingar idéer och politiska program på europeiska aktörer utan dialog, eller ännu värre, till deras nackdel.

Det är osammanhängande och oroväckande att notera kommissionens förlamning i dialogen med yrkesfiskarna samtidigt som den förespråkar åtgärder! Inga åtgärder kommer att vidtas utan väktarna av förhållandet mellan människa och hav, dvs. lokala fiskare och småskaligt icke-industriellt fiske.

Det finns många stora hot mot haven: föroreningar, uppvärmning av haven, plast och klimatförändringar och deras effekter är lika synliga: ökad eutrofiering, försurning, uppvärmning av haven, plastföroreningar eller i vissa fall okontrollerad ökning av rovfåglar. Men där EU-institutionerna har agerat i nära samråd med fiskerinäringen och yrkesfiskarna ackumuleras framsteg och positiva nyheter. Det har till exempel skett betydande förbättringar av tillståndet för fiskbestånden i EU:s hav och man har genomfört många åtgärder där fisket certifierats som hållbart. Under de senaste 20 åren har fiskbiomassan i Nordostatlanten ökat betydligt, och enligt den senaste rapporten från STECF (STECF 01–22 ad hoc) 2020 var den cirka 35 % större än 2003. Samtidigt har fiskedödligheten minskat avsevärt, och antalet överfiskade bestånd minskar också.

Det var huvudsakligen den kaotiska kommunikationen och den interna röriga situationen kring kommissionens handlingsplan som tyvärr ledde till att handlingsplanen blev en slags sista chans som skulle komma att utplåna nuvarande god praxis, socioekonomiska frågor och fiskerinäringens ståndpunkter och som skulle få repressiva konsekvenser för medlemsstaterna inför EU-domstolen. Under kommissionens nästa mandatperiod bör man undvika denna typ av fallgrop och inte göra politik av en så viktig fråga som haven. Handlingsplaner måste bygga på framgångar och misslyckanden samt uppoffringar och insatser från den europeiska fiskerinäringens sida. Syftet med handlingsplanerna får inte vara att ersätta det europeiska fisket med import, särskilt inte sedan kriget i Ukraina inleddes, vilket har öppnat européernas och framför allt världens ögon för behovet av att säkerställa strategiskt oberoende och livsmedelstrygghet på samma sätt som inom jordbruket.

Slutligen, och detta är en annan viktig punkt, måste vi veta vad vi talar om. Låt oss också förlita oss på vetenskaplig forskning som, tillsammans med fiskeverksamheten, redan bidrar till att göra den europeiska fiskeripolitiken till en föredömlig politik som bygger på vetenskap och verklighet. Ibland saknas rationaliteten i debatter och ståndpunkter, och vissa vill förbjuda

i stället för att förstå att det är fullt möjligt att begränsa eller organisera samexistensen mellan mänskliga aktiviteter och skyddet av haven. Ett förbud mot vissa verksamheter som är väl reglerade på EU-nivå gör det ofta möjligt att tillåta dålig praxis utomlands.

Under ett fyraårigt forskningsprojekt undersökte man till exempel noga effekterna av fisket efter hästräka på de vanligaste livsmiljötyperna i nationalparkerna i Vadehavet längs den tyska Nordsjökusten. Detta inbegrep en undersökning av både kortsiktiga effekter och långsiktiga förändringar orsakade av fisket efter hästräka. Undersökningens resultat: Fisket efter hästräka har endast en liten inverkan på havsbotten. I de fall där det konstaterades effekter på artnivå var dessa endast kortlivade. Dessa resultat är dock inte nya. När de två nationalparkerna på den tyska Nordsjökusten inrättades gjordes en omfattande studie om effekterna av fisket efter hästräka kallad forskningen om Vadehavets ekosystem (Wadden Sea Ecosystem Research). I den slutrapport som då sammanställdes drog författarna slutsatsen att de direkta effekterna av fisket efter hästräka endast är kortsiktiga.

Sammanfattningsvis kan man konstatera att marina skyddsområden har olika bevarandemål. De inrättas för att skydda naturresurser, såsom däggdjur, fåglar eller sköldpaddor, men ofta inte specifikt för att skydda havsbotten. Förvaltningsåtgärderna är anpassade till respektive lokala förhållanden.

Handlingsplanen bör därför följa en övergripande och holistisk strategi och inte enbart fokusera på fiskeverksamheten som ensam ansvarig för alla problem.